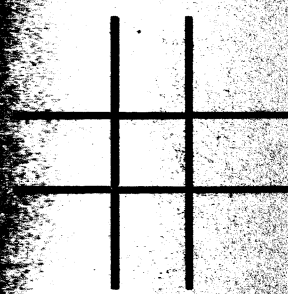

STEPHAN
HURWITZ

DEN DANSKE
KRIMINALRET

ALMINDELIG DEL

4. REVIDEREDE UDGAVE

VED KNUD WAABEN

HÆFTE I

GAD

INDHOLD

1. hæfte

Kapitel I. Grundbegreber

§ 1. Kriminalretten	1
§ 2. Kriminalrettens grundbegreber	3
§ 3. Forbrydelse	4
§ 4. Inddelinger af forbrydelser	14
§ 5. Straf	26
§ 6. Andre retsfølger	34

Kapitel II. Straffeteorier.

§ 7. Straffens grund, væsen og formål	42
§ 8. Repression	45
§ 9. Prævention	54
§ 10. Generalprævention	55
§ 11. Specialprævention	65
§ 12. Forening af repression, general- og specialprævention	69
§ 13. Om afskaffelse af straf	71

Kapitel III. Kilder.

§ 14. Loven	80
§ 15. Litteraturen	92

Kapitel IV. Straffelovens stedlige virkeområde (international strafferet).

§ 16. Lovovertrædelser på dansk territorium	94
§ 17. Særligt om forbrydelser, der begås ombord på fartøjer	96
§ 18. Lovovertrædelser begået i udlandet	98
§ 19. Hvor forbrydelsen skal betragtes som foretaget	102

§ 20. Hensyntagen til fremmed ret og retsanvendelse	106
§ 21. International strafferet og retshjælp	109
§ 22. Folkeretligt og statsretligt begrundede jurisdiktionsundtagelser	112
§ 23. Begrænsninger i strafbarhedsområdet under hensyn til den værnede interessers art	114

Kapitel V. Straffelovens virkeområde i tid.

§ 24. Straffelovens ikrafttræden og ophør	118
§ 25. Forholdet mellem ny og ældre straffelov med henblik på straf	119
§ 26. Forholdet mellem ny og ældre straffelov med henblik på andre retsfølger end straf	129
§ 27. Virker straffebestemmelers ophør retroaktivt?	132
§ 28. Ekstraordinær tilbagevirkning i skærpende retning	135
§ 29. Forældelse	138

Kapitel VI. Handling og årsagsforbindelse.

§ 30. Den kriminelle handling	157
§ 31. Kausalitet og adækvans	161

Kapitel VII. Objektive straffrihedsgrunde

§ 32. Indledning	178
§ 33. Nødværge	181
§ 34. Nødret	194
§ 35. Samtykke	206

Kapitel I. GRUNDBEGREBER

§ 1.

Kriminalretten.

I. Kriminalrettens begreb og plads i retssystemet.

Kriminalretten (strafferetten) er indbegrebet af de retsregler, der bestemmer, hvad der er strafbart, og hvorledes der reageres mod kriminaliteten. Tillige benyttes betegnelsen kriminalret om den juridiske lære om disse retsregler. Denne lære er — ligesom kriminologien, straffeprocessretten m. v. — en underafdeling af *kriminalvidenskaben*¹⁾.

I den almindelige retssystematik henføres kriminalretten under den *offentlige* ret i modsætning til privat- eller civilretten. Det betones herved, at de kriminalretlige indgreb direkte varetager en social funktion, og at det normalt er offentlige myndigheder, der søger handlenormerne håndhævet.²⁾

De med straf forbundne forskrifter for menneskelig adfærd kan ses som led i et større system af adfærdsnormer, omfattende også religiøse og moralske handleregler og faktisk skik og brug. Fælles for alle disse regler er, at de opstiller mønstre for rigtig opførsel («conduct norms»). Forsåvidt de angår samlivet indenfor større grupper, kan de betegnes som *social-etiske normer*. De søger at begrænse den sociale friktion, som er forbundet med enhver samfundsdannelse.

¹⁾ Se om kriminalvidenskaben og dens forgreninger nærmere *Hurwitz*, *Kriminologi*, 2. udg., s. 15 ff.

²⁾ Se *Ross*, *Ret og retfærdighed*, s. 248 ff.

INDHOLD

2. hæfte

Kapitel VIII. Tilregnelser

§ 36. Tilregnelserformerne	217
§ 37. Forsæt	222
§ 38. Uagtsomhed	241
§ 39. Motiv	250
§ 40. Retsvildfarelse	256
§ 41. Ansvar uden de sædvanlige skyldbetingelser	271

Kapitel IX. Tilregnelighed.

§ 42. Aldersgrænser	281
§ 43. Psykisk abnormitet. Indledning	284
§ 44. Sindssygdom	291
§ 45. Intelligensdefekt	299
§ 46. Psykopati og andre varigere tilstande	302
§ 47. Særligt om beruselse	308
§ 48. Om forenkling af abnormitetsproblemet	311

Kapitel X. Forsøg.

§ 49. Om forsøgets kriminalisering	315
§ 50. Forsøgshandlingen	320
§ 51. Forsøgsviljen	329
§ 52. Forsøgsstraffen	333
§ 53. Tilbagetræden fra forsøg	335

Kapitel XI. Flerhed af ansvarspersoner (»Medvirken«).

§ 54. Indledning	347
------------------------	-----

§ 55. Former for medvirken. Ansvarsbetingelser	353
§ 56. Adgang til strafnedsættelse og strafbortfald	358
§ 57. Særlige pligtforhold	361
§ 58. Concursum necessarius	362

Kapitel VIII.

TILREGNELSE

§ 36.

Tilregnelserformerne.

1. Indledning.

Ovenfor i § 3, IV, er det nævnt, at de subjektive betingelser for strafansvar — under eet betegnet som kravet om »skyld« — systematisk kan opstilles således, at der sondres mellem *tilregnelser* og *tilregnelighed*. Det er læren om disse begreber, der skal fremstilles i det følgende.

Det første hovedafsnit af denne lære angår de subjektive strafbarhedsbetingelser, der sammenfattes under tilregnelserkravet (§§ 36—38). I forbindelse hermed behandles spørgsmålet om motivets betydning, retsvildfarelse, fravigelse af de sædvanlige skyldbetingelser (objektivt ansvar) m. v. (§§ 39—41). Det andet hovedafsnit omfatter de subjektive straffrihedsgrunde eller særbehandlingsgrunde, der vedrører aldersudviklingen og psykiske abnormiteter.

Indenfor læren om tilregnelser sondres mellem forskellige *skyldformer*, nemlig *forsæt* (dolus) og *uagtsomhed* (culpa). Hvad der holder disse skyldformer eller skyldgrader sammen, er det i dem begge indeholdte krav om, at gerningsmanden, for at kunne straffes, ikke blot objektivt skal have overtrådt en strafferetlig handlenorm, men tillige have udvist et sådant subjektivt forhold til den normstridige handling, at denne in concreto kan bebrejdes ham. Grundlaget for denne bebrejdelse kan ligge i gerningsmandens viljesretning, hans bevidsthed om en fares tilstedeværelse, hans uopmærksomhed, skødesløshed etc. I modsætning hertil står de normalt straffri tilfælde, hvor lovovertrædelsen må betegnes som »hændelig« (casus), idet